

III.

Kritik.

Det reelle Indhold af den saaledes beskrevne Tilstand giver efter Udvalgets Formening Anledning til Ønsker om væsentlige Ændringer paa adskillige Punkter.

Først maa man nævne, at hele den bestaaende Ordning — bortset fra Reglerne om døvstummes og blindes Undervisning — hviler paa det System, at det offentlige afventer, at Trang til Foranstaltninger i Retning af Behandling, Uddannelse, Oplæring, Arbejdsanvisning m. m. skal vise sig derigennem, at Invaliden henvender sig til det offentlige om Hjælp. Det offentlige har saaledes ikke sikret sig, at forekommende Invaliditetstilfælde eo ipso bliver oplyst for et offentligt Organ, der tidligst muligt kan give Raad og Vejledning, kan lede Oplæring m. v. i det enkelte Tilfælde ind i det rette Spor og eventuelt kan yde økonomisk Hjælp til, at de rette Foranstaltninger træffes, og at dette sker i rette Tid. Følgen er da den, at det offentlige hyppigt først faar Kendskab til Invaliditetstilfælde, naar det er for sent at gribe ind, eller naar Indgriben dog støder paa betydelige Vanskeligheder af økonomisk og anden Art, og det offentlige maa da for kortere eller længere Tid overtage Forsørgelsen af de paagældende Invaliditer.

Det er endvidere en Følge af det bestaaende System — stadig bortset fra Forholdene for døvstomme og blinde — at den Hjælp, som i det enkelte Tilfælde gives Invaliden af det offentlige, naar han henvender sig til dette, først og fremmest bestaar i Hjælp til økonomisk at klare Dagen og Vejen, og ikke i rationelle Foranstaltninger, der kan medføre, at Invaliden frémtidig kan klare sig selv.

Bedre stillet i saa Henseende er de invalideforsikrede Invaliditer, som henvender sig til Forsikringen om Invaliditerente eller anden Hjælp. For disse vil der da altid blive foretaget en Undersøgelse af, om rationelle Foranstaltninger med Henblik paa Fremtiden kan iværksættes, og saadanne vil derefter blive sat i Værk indenfor de Rammer, Løven angiver, hvilket dog — som allerede anført og som nedenfor nærmere omhandlet — er ret begrænset.

Forholdsvis godt stillet er dernæst de specielle Grupper af Invaliditer, som nævnes i Fattiglovens § 61, og som efter deres Henvendelse til det offentlige om Hjælp modtager denne i en af de i Fattiglovens § 61 nævnte Statsanstalter m. v. De paagældende vil hyppigst blive hjulpe saa vidt, som det er muligt paa vedkommende Tidspunkt, idet Anstalterne efter deres specielle Erfaring om Invaliders Erhvervsforhold naturligt søger at udstrække Hjælpen saa langt de kan. Hjælpen kan dog naar som helst afbrydes f. Eks. af Invaliden selv eller dennes paarørende, og Anstalterne kan ikke yde *alle* Former for Hjælp, som kan blive ønskelige.

Daarligst stillet er de Invaliditer, som efter Invaliditetens Art og Omfang hverken kan hjælpes efter Invalideforsikringsloven eller efter Fattiglovens § 61. De paagældende vil normalt være henvist til det almindelige Forsørgelsesvæsen, i sidste Instans til Fattighjælp med Fattighjælps Virkning, og for disse Invaliditer vil der kun undtagelsesvis blive truffet rationelle Foranstaltninger i Retning af Uddannelse, Oplæring m. v. med Henblik paa Fremtiden, idet Forsørgelsesvæsenets første og vigtigste Opgave er at afhjælpe den øjeblikkelige økonomiske Trang, og idet Forsørgelsesvæsenet ikke har og ikke kan have specielle Forudsætninger for at bedømme, om Uddannelse m. v. i det enkelte Tilfælde kan ske og da paa hvilken Maade.

Foruden disse to Hovedmangler, som findes ved det nugældende System, nemlig manglende Kendskab til foreliggende Invaliditetstilfælde og manglende rationelle Foranstaltninger med Henblik paa Invalidens Fremtid, findes der forskellige større og mindre Mangler, der gør sig gældende paa forskellig Maade og i forskellig Grad for hver af de foran omhandlede Grupper og Foranstaltninger: Lægebehandling, Uddannelse, Arbejdsanvisning m. m., hvorfor disse i det følgende ligesom ovenfor skal behandles hver for sig.